

Quần đảo Hoàng sa và Trường sa đã được thể hiện trong các bản đồ Việt Nam từ thế kỷ XVII

Bài viết đi qua các bản đồ Việt Nam thế kỷ XVII để chứng minh chủ quyền của Việt Nam đối với hai quần đảo Hoàng Sa và Trường Sa từ thế kỷ XVII.

Tài liệu sớm nhất ta biết được nói về Hoàng Sa là trong Toàn tập Anh Nam Lộ (Đỗ Bá soạn năm 1686). Trong đó Đỗ Bá vẽ Bãi Cát Vàng (Hoàng Sa) chú thích cụ thể về vị trí địa lý, điều kiện tự nhiên của quần đảo này cũng như chủ quyền của chúa Nguyễn được xác lập tại đó. Bản thân tư liệu này của Đỗ Bá được biên soạn trên cơ sở tập Hồng Đức bản đồ cho thấy người Việt đã khám phá hoặc biết tới quần đảo này từ thế kỷ XV và chiếm hữu chúng vào TK XV mà không gặp sự phản đối của bất kỳ quốc gia nào. Trong Đại Nam nhất thống toàn đồ (thời Minh Mệnh) đã vẽ Hoàng Sa và Trường Sa thuộc lãnh thổ Việt Nam (thuộc miền Trung).

Trong hàng loạt các văn bản nhà nước từ thời chúa Nguyễn như: Khâm định Đại Nam hội điển sự lệ, Đại Nam thực lục tiền biên, Đại Nam nhất thống chí, Quốc triều chính biên toát yếu đều ghi lại các sự kiện xác lập việc thực thi chủ quyền liên tục trên thực tế của Việt Nam đối với Hoàng Sa và Trường Sa và khảo tả rõ về hai quần đảo này.

Ngoài các công trình của nhà nước và chính sử, còn có cá loại tư liệu trong nhân dân như đơn trình, gia phả, thơ ca... và nguồn tài liệu do các học giả viết với tư cách cá nhân như: Phan Huy Chú, Lê Quý Đôn, Nguyễn Thông với các tác phẩm : Lịch triều hiến chương Loại chí, Phủ Biên tạp lục, Việt Sử cương giám khảo lược đều có ghi chép về hai quần đảo Hoàng Sa và Trường Sa như: bia chủ quyền, miếu thờ, lễ khao lề thế lính, khu mộ gió, nhà thờ, mộ cai đội Phạm Quang Ảnh...

Thời Nguyễn, kiến thức về Hoàng Sa còn được đưa vào sách giáo khoa Khải đồng thuyết ước năm 1853 phần bản đồ địa quốc có ghi chủ về HOàng Sa với ba chữ Hoàng Sa chữ.

Người phương Tây cũng thừa nhận hai quần đảo Hoàng Sa và Trường Sa thuộc về Việt nam như bản đồ châu Á Carte de l'Asie (Homann Heirs - 1744), bản đồ An Nam đại quốc họa đồ được đính kèm trong tự điển Việt La tinh nhan đề Latino – Annamiticum đều có ghi về quần đảo Hoàng Sa và Trường Sa với tên tục danh là Cát Vàng đồng thời cũng khẳng định Cát Vàng hay Hoàng Sa đã được chiếm cứ bởi người Việt xứ Đàng Trong. Trong khi đó trong sách giáo khoa của Trung Quốc (cuốn Trung Quốc địa lý học giáo khoa) và các tám bản đồ, tập atlas của họ từ những năm 1930 trở về trước xác định đảo Hải Nam là cương giới phía nam của Trung Quốc. Những tám bản đồ từ 1909 tuy có bước quy thuộc các đảo ở Hải Nam nhưng không có nguồn chính sử nào của Trung Quốc chứng thực và cũng không được ghi nhận bởi những tám bản đồ xuất bản ở các nước khác. Trong 150 tám bản đồ xuất bản ở Anh, Đức, Úc, Canada, Mỹ, Hồng Kông trong thời gian 1626 – 1980 do anh Trần Thắng (viện Văn hóa và giáo dục Việt Nam tại Hoa Kỳ) sưu tầm có tới 80 tám ghi nhận lãnh thổ cực nam Trung Quốc là đảo Hải Nam. Có thể lấy ví dụ trong các tám bản đồ như: Siam and the Malay Archipelago (Printing House Square ấn hành tại London năm 1896), Southern China and Adjoining Countries (Harper & Brothers ấn hành tại London 1900), Asia (Crowell & Kirkpatrick ấn hành tại Ohio năm 1901), China (Rand Mc Nally – Chicago năm 1904), China (Jonhson Map ấn hành),.../.